

ОЦЕНКА НА РИСКА ОТ ЕКСПОЗИЦИЯ НА ВИРУСА SARS-COV-2

I. ОЦЕНКА НА РИСКА е процес на взимане на решение за това дали риска е приемлив или не въз основа на анализа на риска, съответствието с разпоредбите на нормативните актове и отчитане на всички предприети мерки, както и на фактори, като технически достижения, околна среда, психологически, икономически и социални аспекти.

II. ОЦЕНКАТА е изготвена в изпълнение на изискванията на чл. 11 ал. 1 от Наредба № 5 по повод наличие на нов биологичен риск, който създава сериозна опасност за здравето на работещите и с цел да бъдат приложени подходящи мерки (*в съответствие със заповедите и указанията на Министерството на здравеопазването, Министерство на образованието, Министерството на труда и социалната политика и други отговорни институции в България, както и въз основа на насоките/препоръките на Световната здравна организация, Европейския център за превенция и контрол на заболяванията, Европейската агенция за безопасност и здраве при работа*) за превенция на риска от експозиция на SARS-CoV-2 и защита на работниците и служителите във връзка с :

- обявеното от СЗО разпространение на новия коронавирус SARS-CoV-2 за пандемия;
- въведените противоепидемични мерки на територията на Република България.

III. ОЦЕНКАТА СЕ ОСНОВАВА НА ИЗВЕСТНИТЕ ДОСЕГА ДАННИ И ТЕХНИЯ АНАЛИЗ:

- епидемиологични данни;
- описание на случаите и предаването, докладвани в ЕС / ЕИП и Обединеното кралство, вкл. в България;
- констатации за болест и преносимост;
- риск за здравните системи в ЕС / ЕИП и Обединеното кралство, вкл. в България (*въздействието зависи от капацитета на здравните системи по време на епидемията. Увеличеният брой случаи би изисквал допълнителни ресурси за управление на случаите, надзор и проследяване на контактните лица. Увеличено разпространение би довело до допълнително натоварване на здравните системи. Ситуацията би могла да се усложни ако се заразят и повече здравни работници*);
- риск за граждани от ЕС / ЕИП и Обединеното кралство, които пътуват или живеят в райони с разпространение на COVID-19;
- риск от разпространение в ЕС / ЕИП и Великобритания;

- опции за готовност и отговор;
- дефиниция за случай на COVID-19;
- данни за оценките на риска от инфекция с вируса SARS-CoV-2 на Европейски център по превенция и контрол на болестите;
- данни за класификация на новия коронавирус (SARS-CoV-2) съгласно Наредба № 4 за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на биологични агенти при работа (обн., ДВ, бр. 105 от 8.11.2002 г);
- наличие или не на специфично лечение (ваксини);
- данни за регистрирането на случаи на COVID-19;
- гъстота на населеното място;
- свързаните с работата професионални задължения, изискващи близък и редовен контакт между служители и между служители и външни лица;
- използване на обществен транспорт при отиване/връщане от работа, където физическа дистанция от 1,5 м в много случаи не е реално приложима, както и посещения на други закрити и открити обществени места;
- рискови групи население;
- ниво на информираност на работещите;
- липса на достатъчно добра здравна култура и хигиенни навици при част от работещите, вкл. дисциплинираност по отношение спазването на предприетите мерки;
- предприетите от работодателя мерки за превенция на риска от експозиция на вируса SARS-CoV-2;
- отчитането на информацията от източници, които нямат силата на нормативен акт, но прилагането им осигурява защита в случаите, когато няма нормативни изисквания; по-добра защита в случаите, когато има нормативни изисквания.

Начин на предаване на инфекцията

Коронавирусите обикновено се предават при директен контакт чрез респираторни капчици, когато човек кашля, киха или издишва и към днешна дата предаването от човек на човек чрез директен контакт е най-разпространеният начин на предаване на новия коронавирус (SARS-CoV-2). Препоръчва се предпазен подход поради потенциала на аерозолно медирано предаване на вируса.

В случай, че човек, който е с COVID-19, кашля/киха или издишва, се отделят капчици заразна течност. Повечето от тези капчици попадат върху близки повърхности и предмети. Хората могат да се заразят с COVID-19 чрез докосване на замърсени повърхности или предмети и когато след това докоснат очите, носа или устата си.

Съществуват неясноти по отношение на динамиката на разпространение. Към момента няма достатъчно епидемиологична информация, която да потвърди колко лесно и устойчиво вирусът се предава между хората. Времето на издръжливост и условията, повлияващи жизнеността на SARS-CoV-2 в околната среда, са все още недостатъчно изяснени.

Рискови групи - обикновено възрастните хора и лица със заболявания (белодробни заболявания или сърдечно-съдови заболявания, диабет и др., лица, които са подложени на противораково лечение или друг вид имunosупресивна терапия), както и бременни жени са изложени на по-голям риск от развитие на тежки симптоми.

Лечение – към момента няма разработена ваксина; подходът, използван за лечение на пациенти с инфекции, свързани с новия коронавирус, е за лечение на клиничните симптоми (например повишена телесна температура, суха дразнеща кашлица, затруднено дишане и развитие на бронхопневмония).

Класификация на новия коронавирус (SARS-CoV-2) съгласно Наредба № 4 за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на биологични агенти при работа (обн., ДВ, бр. 105 от 8.11.2002 г) , транспонираща в националното законодателство Директива 2000/54/ЕО на Европейски парламент и на Съвета от 18 септември 2000 г. относно защита на работниците от рисковете, свързани с експозицията на биологични агенти при работа:

Към настоящия момент няма официална класификация на новия коронавирус (SARS-CoV-2) съгласно Наредба № 4 за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на биологични агенти при работа.

Федералният институт на Германия за безопасност и здраве на работното място (Bundesanstalt für Arbeitsschutz und Arbeitsmedizin - BAuA) и Комисията за биологични агенти на работното място (Ausschuss für Biologische Arbeitsstoffe - ABAS) са класифицирали временно новия коронавирус (SARS-CoV-2) в рисковата група 3, а не в най-рисковата група 4, където е класифициран например Ебола вируса.

На 14.05.2020 г. Европейската комисия съобщи за решение за включване на SARS-CoV-2 в рисковата група 3, което решение се очаква да влезе в сила, ако бъде прието от държавите-членки.

IV. Анализирани фактори и данни (известни досега) и предприетите от работодателя мерки (съответстващи на: заповедите и указанията на Министерството на здравеопазването, „Насоки за работа на системата на училищното образование през учебната 2020 - 2021 година в условията на COVID-19“ ; заповеди/указания на Министерството на труда и социалната политика и другите отговорни институции в Р България, както и въз основа на насоки/препоръки на Световната здравна организация, Европейския център за превенция и контрол на заболяванията, Европейската агенция за безопасност и здраве при работа) и контролът за изпълнението им формират умерен риск от експозиция за всички работници и служители.

За уязвимите групи работещи (по-възрастни лица и лица с хронични заболявания (вкл. хипертония, белодробни или сърдечни проблеми, диабет или хора, които са подложени на противораково лечение или друг вид имуносупресивна терапия), както и бременните жени, рискът от тежко протичане на инфекцията с новия коронавирус е висок.

V. С цел опазване здравето на работещите и осигуряване на безопасна и здравословна среда, предвид на епидемичната обстановка, предлагаме следните мерки за превенция на риска от експозиция на вируса SARS-CoV-2, включващи: „Насоки за работа на системата на училищното образование през учебната 2020 - 2021 година в условията на COVID-19“, противоепидемичните мерки на територията на Република България, въведени със заповед на министъра на здравеопазването, насоките на Европейската агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA) – „COVID-19: Завръщане на работното място. Адаптиране на работните места и защита на работещите“ , на материала на СЗО от 10 май 2020 г. „Съображения за общественото здраве и социалните мерки на работното място в контекста на COVID-19“ (Considerations for public health and social measures in the workplace in the context of COVID-19 - <https://apps.who.int/iris/rest/bitstreams/1277575/retrieve>).

Следва да се има предвид, че мерките за здравето на работещите (педагогически и непедagogически персонал) са неразривно свързани с мерките за опазване на здравето и безопасността на учащите, което е от първостепенно значение в условията на епидемична обстановка.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ
ЗА
МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РИСКА ОТ ЕКСПОЗИЦИЯ НА ВИРУСА SARS-
COV-2 *

Създаване на вътрешноучилищна организация и спазване на правилата
във връзка с епидемията, включваща:

1. Определяне със заповед на директора:
 - а) на едно или повече лица, отговорни за организацията, изготвянето и спазването на правилата във връзка с епидемичната обстановка;
 - б) на длъжностно лице, което редовно да проследява официалната информация на здравните власти и другите отговорни институции и своевременно да се уведомява ръководството за предприемане при необходимост на допълнителни или коригиращи мерки.
2. Обсъждане от педагогическия съвет на стратегията на дистанция (невзаимодействие) между учениците от различните паралелки и препоръчителните мерки, посочени в Приложение № 1 на „Насоки за работа на системата на училищното образование през учебната 2020 - 2021 година в условията на COVID-19“ , и изготвяне и утвърждаване от директора на списък от приложими за училището логически и организационно свързани мерки.
3. Да се изготви и утвърди от директор разпределяне на отговорностите и задълженията на педагогическия и непедagogическия персонал, в т.ч. и графици за дежурства.
4. Запознаване по подходящ начин (информационни брошури/постери и/или устно) на персонала, учениците и на външните посетители с въведените здравни изисквания.
5. Да се създаде организация за провеждането на хигиенни и дезинфекционни дейности, включваща:
 - определяне на лицата, извършващи хигиенни и дезинфекционни дейности
 - запознаване с инструкциите за начина на ползване на съответните биоциди, вкл. и правилното приготвяне на дезинфекционните разтвори, за биоцидите, които не са готови за употреба, съгласно издадените от МЗ разрешения съвместно от медицинското лице/медицинските лица в училището и/или под методичната помощ на РЗИ;

- запознаване с честота на извършване на дезинфекция и честота на проветряване на помещенията.

Инструктажи и информираност на персонала

1. Да се проведе извънреден инструктаж на всички работещи и те да се запознаят с :

а) оценката на риска от експозиция на коронавирус SARS-CoV-2;
б) мерките за превенция на риска от експозиция на коронавирус SARS-CoV-2;
в) инструкциите и информационните материали, вкл. правилните техники за хигиена на ръце; правилата за поставяне/сваляне на маски, вкл. обработването на маските за многократна употреба (когато се използват такива); правила при кихане/кашляне; начини на поздравяване, без здрависване;

г) за отговорността, която носят както за собственото си здраве, така и за учащите, колегите си, семейството и др. граждани и в случай на лека настинка, кашлица или повишена телесна температура ($37,3^{\circ}\text{C}$ или повече), хрема и/или други грипоподобни симптоми, да не идват на работа, а да се свържат с общопрактикуващия си (личен лекар) или със съответната Регионална здравна инспекция, откъдето да получат указания според случая. *(за информация на интернет страницата на МЗ се публикува актуална информация (заповеди на министъра на здравеопазването) за ред и начин на изолация и/или болнично лечение, карантиниране)*. В тези случаи работещите да уведомяват прекия си ръководител;

2. Да се провеждат редовни информационни срещи за информиране на служителите за предприеманите основни протиепидемични мерки в страната, вкл.:

2.1. При използване на обществен транспорт в Р България, при посещение на закрити и открити обществени места в страната работещите да бъдат информирани за:

а) задължителното използване на маски или друго средство, покриващо носа и устата (в т.ч.кърпа, шал, шлем и др.) в обществения транспорт, спазването, доколкото е възможно, на дистанция с останалите пътници и свеждането до възможния минимум докосването на ръкохватки, прозорци и др. подобни;

б) изискванията за поставяне на защитни маски за лице за еднократна или многократна употреба или друго средство, покриващо носа и устата (в т.ч.кърпа, шал, шлем и др.) - задължително на закрити обществени места, с изключение за клиенти в местата за хранене и в питейните заведения, и препоръчително на открити обществени места;

в) спазване на физическо дистанция от минимум 1,5 м. на открити обществени места с лица, които не са от семейството/домакинството.

2.2. Работещите да бъдат своевременно информирани при настъпили промени на протиепидемичните мерки при ползване на обществен транспорт и посещения на закрити и открити обществени места.

3. Инструктажите и информационните срещи да се провеждат без струпване на работещи – при спазване на физическа дистанция най-малко 1,5 м., или при подходящи климатични условия – на открито, при спазване на същите условия.

4. На работещи, които повече от 45 календарни дни не са полагали труд, следва да бъде проведен извънреден инструктаж в деня на връщането им по работните места.

Задължителни мерки за ограничаване на рисковете от разпространение на вируса

1. Да се контролира задължителното носене на маска или шлем:

а) в общите закрити части на учебната сграда - преддверие, фойета, стълбища, коридори, санитарни възли, медицински кабинет, учителска стая, библиотека, бюфет и столова (освен при хранене) – за всички ученици, учители, в т.ч. от външните за институцията лица

в) в класните стаи и другите учебни помещения* (бази за учебно-практическо обучение, кабинети, физкултурен салон) – от учителите, които преподават на ученици от повече от една паралелка/клас/етап, в зависимост от прилагания в училището модел на дистанциране (между паралелки/класове/етапи);

** При учители, които преподават само в една паралелка носенето на защитна маска/шлем е по тяхно желание; Носенето на маска или шлем в класната стая от учениците е по желание.*

в) в училищните автобуси.

2. Да се осигуряват маски или шлемове за педагогическия и непедagogическия персонал.

3. Да се осигури резерв от маски за предоставяне на ученици, в случаите когато нямат такива или не са подходящи за ползване.

4. Дезинфекция на повърхностите и проветряване:

4.1. Да се извършва дезинфекция на помещения и оборудване, съгласно „Алгоритъм на дезинфекционните мероприятия на работните места, в обекти с обществено предназначение или в търговски и други обекти, които предоставят услуги на граждани в условията на епидемично разпространение на COVID-19“.

4.2. При избор и купуване на дезинфектанти да се спазват следните изисквания:

а) дезинфектантът, който се купува, трябва да е разрешен от Министерство на здравеопазването за предоставяне на пазара и употреба и да е ефективен по отношение на вируса. Да не търси изписването на името COVID-19 на етикета! Достатъчно е в областта на употреба на дезинфектанта, описана на етиката, да е вписано вирусocидно действие или частично вирусocидно (вируси с обвивка) действие.

Министерство на здравеопазването поддържа на страницата си в Интернет Регистър на биоцидите, за които има издадено разрешение за предоставяне на пазара и употреба. Регистърът се актуализира най- малко веднъж месечно. Линк към регистъра: <http://www.mh.government.bg/bg/administrativni-uslugi/registri/registar-na-bioticsidnite-preparati/>

б) в зависимост от обектите и повърхностите, които ще бъдат третираны, дезинфектантите трябва да бъдат разрешени за:

- Продуктов тип 2 „Дезинфектанти и алгициди, които не са предназначени за пряка употреба върху хора или животни“ (това са дезинфектанти за повърхности, които не влизат в пряк контакт с храни);

- Продуктов тип 4 „Област на употреба, свързана с храни и фуражи“ (това са дезинфектанти за оборудване, контейнери, прибори и съдове за хранене, повърхности, свързани с производството, транспорта, съхранението или консумацията на (включително питейна вода)).

4.3. За дезинфекция на повърхности при възможност (в зависимост от предлагането на пазара) да се използват препарати, които не изискват последваща обработка на повърхностите (напр. отмиване).

4.4. При дезинфекция на повърхности стриктно да се спазва начина на употреба, посочена на етикета, вкл. специфичните изисквания, ако има такива (необходимост от проветряване, последващо забърсване или изплакване на повърхностите с питейна вода, време на достъп на хора до третираните помещения).

4.5. При извършване на дезинфекция да не се допуска наличие на храни върху или около обработваните повърхности.

4.6. Да се контролира спазването от страна на лицата, извършващи почистване и дезинфекция на следните изисквания:

- да използват ЛПС съгласно класифицирането на дезинфектанта (биоцида) в една или повече категории на опасност (*необходимите ЛПС са посочени в информационните листове за безопасност на използваните продукти*).

- стриктно да спазват начин на употреба, вкл. специфичните изисквания, ако има такива (необходимост от проветряване, последващо забърсване или изплакване на повърхностите с питейна вода, време на достъп на хора до третираните помещения), съгласно инструкциите на производителя;

- след всяко почистване/дезинфекция да попълват „Дневник за проведените хигиенни и дезинфекционни мероприятия ” и в края на работния ден да го представят на съответните длъжностни лица.

4.5. Да се извършва ежедневно двукратно (преди началото и след приключване на смяната) влажно почистване и дезинфекция на всички критични точки – подове, бюра, чинове, маси, дръжки на врати, прозорци, ключове за осветление, бутони на асансьори, парапети, уреди, екрани, тоалетни чинии, мивки, кранове и др.

4.6. При наличие на потвърден случай на COVID-19:

- хигиенните и дезинфекционните мероприятия трябва да се увеличат, като в зависимост от обектите варират от 4 пъти на ден до дезинфекция на всеки час.

- почистване на текстилни материи - всички текстилни материи се изпират с перилен препарат (детергент) при температура на водата 60-90°C (термодезинфекция) за не по-малко от 20 минути. Ако гореща вода не може да се използва поради състава на материята, текстилните материи се изпират с вода при температура под 60°C с препарати с дезинфекционно действие (биоциди) с вирусоцидно или ограничено/частично вирусоцидно действие, разрешени от Министерството на здравеопазването за дезинфекция на текстилни тъкани, при стриктно спазване на посоченият на етикета начин на употреба. (*Министерство на здравеопазването поддържа на страницата си в Интернет Регистър на биоцидите, за които има издадено разрешение за предоставяне на пазара и употреба- линк към регистъра: <http://www.mh.government.bg/bg/administrativniuslugi/registri/registar-na-biotsidnite-preparati/>*).

4.8. Във всички санитарни помещения и тоалетни в училищата да се следи за изразходването и своевременното осигуряване на течен сапун или дезинфектанти, еднократни салфетки за подсушаване на ръцете, тоалетна хартия, както и регулярно изхвърляне на отпадъците.

4.9. Да се контролира спазването в местата за хранене и приготвяне на храни на публикуваните на интернет страницата на МЗ и БАБХ „Препоръки към бизнес операторите и работодателите от хранителния бизнес“, вкл. осигуряване на пероснала на работно облекло, защитни маски, ръкавици, извършване на измиване, съхранение на трапезна посуда по начин , недопускащ замърсяване, осигуряване на течен сапун и дезинфектанти, еднократни салфетки за подсушаване на ръцете, тоалетна хартия, както и регулярно изхвърляне на отпадъците и др. (вж приложение № 1 към този документ).

4.10. В местата за хранене на учениците да се обмисли възможността да не се използват текстилни покривки в случай, че повърхността на масите позволява влажно почистване и дезинфекция или да се използват покрития, които могат да се измиват и дезинфекцират.

4.11. Да се следи за наличието (на видни места) на инструкциите/брошурите, за правилните начини за поставяне/сваляне на маски, вкл. съхранение им, срока на годност за употреба; изпиране/ дезинфекция на текстилни маски за многократна употреба; начин на употреба на филтриращи маски (когато се използват такива) съгласно инструкциите на производителя; правила при кихане/кашляне, начини на поздравяване, без здрависване.

4.12. Учебните стаи да се проветряват по време на всяко междучасие, като се обръща специално внимание на кабинетите, учителската стая, физкултурния салон и други учебни помещения, в които повърхностите, мишките, клавиатурите и инструментите се дезинфекцират във всяко междучасие.

4.13. При възможност да не се използват климатици. При използване на климатици да се осигури извършването на редовна профилактика, както и редовното почистване и дезинфекциране на филтрите.

4.14. Да се осигури ежедневно почистване и дезинфекция на складовите помещения.

Училищни автобуси

1. Да се извършва почистване и дезинфекция на училищните автобуси преди и след всеки курс.

2. При инструктажите, работещите, извършващи превоз да се запознават със следните изисквания:

- спазване на забраните за извънредни спирания, отклонения от маршрута и комуникация с трети лица извън служебните им задължения, с изключение на спешни случаи , например касаещи здравословното състояние;

- да не се допускат външни лица в МПС.

3. Лицата, извършващи почистването и дезинфекцията на МПС да се запознават със следните изисквания:

- замърсяванията от прах, кал и др. трябва да се почиства редовно чрез забърсване с рутинно използваните почистващи продукти при използване на ръкавици за еднократна употреба;

- при почистването да се обръща специално внимание на седалки, волан, дръжки на врати и други често докосвани с ръцете повърхности;

- препоръчително да се осигури готов за употреба дезинфектант (нанася се без разреждане върху подлежащата на дезинфекция повърхност), както и дезинфектант, постигащ ефективност при по-кратко време на въздействие (до 15 минути). За малки повърхности (дръжки и др. подобни) се препоръчва използването на алкохолни дезинфектанти под формата на спрей, с който директно се опръсква повърхността или тя се обтрива с чиста кърпа/тампон, предварително напоени с дезинфектанта, които след използване се изхвърлят. Третираната повърхност се оставя да изсъхне. Важно: С алкохолни дезинфектанти не трябва да се обработват големи повърхности (над 2 m²), тъй като са запалими. Поради същата причина не трябва да се използват в близост до източници на запалване и не трябва да се пръскат електрически панели или уреди, включени в електрическата мрежа!

- дезинфекцията да се извършва при стриктно спазване на информацията на етикета и/или листовката, придружаваща предоставения дезинфектант, като се обръща особено внимание на времето за въздействие и необходимите предпазни мерки (използване на ЛПС, проветряване на кабината на МПС и др.);

- при дезинфекция да се използват личните предпазни средства: личните предпазни средства за еднократна употреба се изхвърлят безопасно, на определените за това места; личните предпазни средства, които не са за еднократна употреба (ако се използват), като защитни очила/лицеви шлемове, ръкавици, подлежат на дезинфекция; преди и след сваляне на личните предпазни средства (маски, ръкавици и др.) ръцете задължително се измиват с вода и сапун или се обтриват с дезинфектант за ръце.

Мерки за лична хигиена

1. Осигуряване на течаща топла вода и сапун във всяко санитарно помещение, както и в тоалетните за всички ученици и работещи.

2. Поставяне на автоматични дозатори за дезинфектант за ръце:

- на входа на училището, в учителската стая и в коридорите;

- при възможност - и в класните стаи, други учебни помещения, като тяхната употреба следва да е контролирана от страна на учителите.

3. Да не се допуска общо използване на предмети като чаши за пиене, прибори за хранене, телефони и др. от персонала и от учениците.

Информираност и възпитателните мерки, касаещи учащите

1. Провеждане на периодични разговори/беседи в рамките на 5-10 минути, съобразени с възрастовите особености на учениците, за правилата, личната отговорност и живота на всеки един в условията на епидемия от COVID-19 с цел най-вече да напомни на учениците за спазване и съблюдаване на правилата за лична хигиена и физическа дистанция и за възпитание на отговорно поведение към себе си и към останалите.

2. Напомняне на децата:

- да докосват по-малко предмети в класната стая и в останалите помещения;

- да не споделят храни и напитки, както и прибори за хранене, чаши и др. подобни ;

- да измиват ръцете си с течен сапун и топла вода след посещение на тоалетната, преди хранене, след отдых на открито/физическа култура, при кихане и кашляне, при визимо замърсени ръце;

- как да използват осигурените дезинфектанти;
- да избягват вредни навици, свързани с докосване на лицето, носа, устата и очите;
- как и кога носенето на маски/шлемове е задължително и кога – по желание.

3. Поставяне на видно място – в коридори/класни стаи/столове/тоалетни/учителски стаи на информационни материали (плакати) за правилна хигиена на ръцете, спазване на физическа дистанция, правила при кихане/кашляне, начини на поздравяване, без здрависване.

4. Даване на личен пример на учениците от педагогическите специалисти, включително демонстриране на правилните начини на хигиена на ръце, поставяне, сваляне на маски.

Работни срещи при необходимост (които са от съществено значение) на територията на учебното заведение с външни лица

1. При организиране на работни срещи при необходимост (които са от съществено значение) на територията на учебното заведение с външни лица – осъществяване на предварителна връзка с участниците и уведомяване, че ако имат някакви грипозни симптоми, те не трябва да присъстват; информиране на участниците за мерките, предприети от организаторите с цел превенция и предотвратяване на COVID-19- необходимостта от измиване/дезинфекция на ръцете преди и след срещата; спазването на физическа дистанция от минимум 1,5 м., носене на защитни маски/шлемове.

Участие на служители при необходимост в срещи (които са от съществено значение за дейността) на територията на други обекти/институции

1. При участие на служители при необходимост в срещи (които са от съществено значение за дейността) на територията на други обекти/институции да продължи спазването на следните мерки:

а) при определяне на лицата, за които предвид на служебните им задължения, контактите с потенциални вирусноносителни не могат да бъдат ограничени, при възможност да не се включват тези, които може да се изложат на по-висок риск - по-възрастни служители и служители, страдащи от белодробни заболявания, сърдечно-съдови заболявания, диабет и др., лица, които са подложени на противораково лечение или друг вид имуносупресивна терапия, както и бременни жени.

б) при възможност пътуването да се осъществи със служебен транспорт.

Доставка на консумативи/стоки от външни фирми

1. При доставка на консумативи/стоки от външни фирми

1.1. Доставчици на консумативи/стоки от външни фирми да се информират от страна на получателя за спазване на следните противоепидемични мерки :

а) предварително уведомяване на получателя за дата и час на доставки;

б) спазване при възможност на физическа дистанция от минимум 1,5 м. с получателя и използване на защитни маски;

в) при възможност, доставката следва да се прави само до входа/рампата.

1.2. Да се контролира спазване на поточността при доставка на консумативи/стоки и движението на персонала по време на работа с оглед ограничаване до възможния минимум на контакта на персонала, неангажиран с приема на консумативи/стоки, с доставчиците.

1.3. Работещите, които са в контакт с доставчиците да носят защитни маски и ръкавици и да бъдат инструктирани да осъществяват минимален контакт с тях.

1.4. Да се осигурят условия и средства за дезинфекция на ръце.

Складови помещения

1. Да се създаде график за получаване на материали/консумативи от работещите с цел ограничаване струпването на хора пред складовите помещения и спазване на физическа дистанция.

2. Да се постави информационна табела на склад, указваща влизането само на едно лице.

Мерки, целящи намаляване на честотата и продължителността на социалната ангажираност и физическите контакти *

*** Предложените решения/мерки са препоръчителни - следва да се обсъдят от педагогическия съвет и да се изберат и приложат доколкото и където е възможно, както и да се включат и други подходящи мерки.**

1. Класни стаи и организация на учебния процес

1.1. Отказ от кабинетната система и определяне на отделни класни стаи за различните паралелки, при което учителите се местят, а не учениците.

1.2. Ограничаване на използване на кабинети само при липса на други възможности за осъществяване на обучението по съответния учебен предмет .

1.3. При възможност отделяне на паралелките от начален етап на отделен етаж/в отделно крило.

1.4. Провеждане на максимален брой часове на открито, когато метеорологичната обстановка позволява това.

1.5. Използване на един/а учебен чин/учебна маса от един ученик и разполагане на местата за сядане на учениците шахматно, където е приложимо.

1.6. Осигуряване на физическо разстояние между масата/катедрата/бюрото на учителя и първия ред маси/чинове на учениците, в т.ч. и чрез освобождаване на първия ред маси/чинове, с цел спазване на дистанция от поне 1,5 метра по време на обучение, където е приложимо, особено при работата на учителите с повече от една паралелка.

1.7 Ограничаване на учениците в групите за целодневна организация на учебния ден в рамките на паралелката (когато броят на учениците и ресурсите на училищата позволяват това).

1.8. Разпределение на часовете между учителите по един предмет с цел формиране при възможност на норма преподавателска работа в рамките на един випуск.

1.9. Намаляване на ненужни предмети в коридори/класни стаи.

2. Коридори и стълбища

2.1. Организация за еднопосочно придвижване в коридорите и по стълбите.

2.2. Изготвяне на правила за регулиране на влизането и излизането в сградата на училището, без струпване на входа и при спазване на дистанция.

3. Междучасия. Тоалетни/санитарни помещения

3.1. Различно начало на учебните занятия и на различен график за междучасията, когато е възможно

3.2. Правила учениците да не се струпват (да се определи максимален брой ученици, които могат да влизат, в зависимост от капацитета).

3.3. Свободен режим за ползване на тоалетните, подходящ при седмично разписание със слети часове.

4. Входи

4.1. По възможност да се отворят повече входи (за училищата с повече ученици), така че да не се допуска струпване.

4.2. Разделяне на паралелките при ползване на различните входи (където е приложимо).

4.3. Осигуряване на лице, което да осигурява на пропускателния режим на входа, така че да не се допуска струпване

5. Стол и бюфети

5.1. Организиране на хранене по график.

5.2. Обособяване на зони за хранене за отделните паралелки, когато е възможно.

5.3. Изготвяне на правила да не се допускат опашки от близкостоящи ученици (когато са паралелки, които не си взаимодействат).

5.4. Контрол за недопускане на споделяне на храни и напитки от учениците.

5.5. Организация за хранене под формата на кетъринг в класните стаи с индивидуални прибори, когато е възможно

5.6. Хранене в училищния двор, в беседки и др., когато е възможно

6. Училищен двор

6.1. Контрол за максимално ограничаване на влизането на външни лица в сградата на училището чрез маркиране на зони за достъп на родители в двора и в близост до входа.

6.2. Контрол за допускане на придружители на деца със СОП в училището при спазване на изискванията за физическа дистанция и дезинфекция.

6.3. Разделяне на дворовете на зони за отделни паралелки, когато е възможно

6.4. Провеждане на повече занятия навън, когато метеорологичните условия позволяват.

6.5. Контрол за недопускане на външни лица в дворовете и през почивните дни

7. Комуникация. Учителска стая

7.1. Ограничаване на близката комуникация между учители и на престоя им в учителската стая.

7.2. По-голяма част от комуникацията се осъществява в електронна среда (по телефон, електронна поща, платформи и др.), а при необходимост от пряка комуникация се спазват изискванията на физическа дистанция и носене на защитни маски или шлем.

7.3. Комуникация с родителите се осъществява предимно с електронни средства, а индивидуалните срещи и консултации се провеждат по предварителна уговорка и при спазване на изискванията на МЗ.

7.4. Провеждане на родителски срещи, събрания на Обществения съвет, общи събрания и педагогически съвети в електронна среда, а при нужда от пряка комуникация в по-голямо помещение, което гарантира спазване на правилата на МЗ – физическа дистанция (доколкото е възможно), използване на маски/шлемове

8. Физкултурен салон

8.1. Използване на физкултурния салон само в месеците, когато не е възможно провеждане на часовете на открито и възможност за провеждане на часа и в други подходящи помещения в училището. При невъзможност, поради спецификата на сезона, във физкултурния салон се провеждат часовете само на един клас.

9. Библиотека

9.1. Използване на ресурси от училищната библиотека с предварителна заявка онлайн.

9.2. Да не влизат повече от двама ученици и да са на отстояние един от друг.

10. Закуски по Държавен фонд „Земеделие“

10.1. Приемат се един път седмично.

11. Озониране и пречистване на въздуха

11.1. Използване на бактерицидни лампи от затворен тип за дезинфекция на въздух, които могат да работят без прекъсване в присъствието на хора. Препоръчва се използваните от системите пури да не продуцират озон (ozon-free).

11.2. Използване на устройства за пречистване на въздуха, които да унищожават вируси и бактерии, в т.ч. вируса на COVID-19.

Съмнение или случай на COVID-19 в училището

1. Да се разработят мерки за подготовка за евентуална среща с вируса в училището, включващи:

1.1. Създаване на организация в училището за осъществяване на медицински филтър за наличие на грипозни симптоми и недопускане в сградата на училището на лица във видимо нездравословно състояние – филтърът да се извършва от медицинското лице (при наличие в училището) и от учителите, които влизат в първия учебен час. При наличие на медицинско лице, учителите, осъществяващи филтъра да му подават обратна информация за общото състояние на учениците.

1.2. Определяне на длъжностни лица за изпълнението на отделните действия при наличие на симптоми или в случай на положителен резултат за COVID-19 по метода PCR на ученик или на член на колектива в училището

1.3. Обособяване на място за изолиране на ученик или лице с грипозни симптоми;

1.4. Да се предвидят ръкавици за еднократна употреба и маска за засегнатото лице.

1.5. Определеното помещение/част от помещение да се подготви за използване в случай на нужда като се предприемат следните мерки :

а) да се почисти и дезинфекцира;

б) да се осигурят:

- кърпички за еднократна употреба, чаши за вода за еднократна употреба и дезинфектант ; вода за пиене ;

- кошчета за отпадъци с капак и по възможност бездопирни с поставени найлонови торбички с връзки за хигиенно изхвърляне на отпадъци;

- на видно място да се поставят постери с правилните начини за миене/дезинфекция на ръце/кашляне, поставяне и сваляне на маски.

в) Да се постави напис на помещението, посочващ предназначението му и забраняващ влизането на неупълномощени лица.

2. Персоналът да се запознае със задължителните здравни протоколи за поведение при съмнение или случай на COVID-19.

3. Да се организира разяснителна кампания и обучение на педагогическите и непедagogическите специалисти да разпознават симптомите на COVID-19, за да може по-бързо да се определят потенциалните заболяли (вж Приложение 2 към този документ).

4. Да се информират родителите за прилаганите здравни протоколи и за начина на уведомяването им при възникване на съмнение за случай на COVID-19, както и за последващите мерки.

*** Предложените мерки са изготвени въз основа на наличните към настоящия момент заповеди, мерки и указания на министъра на здравеопазването, министъра на образованието („Насоки за работа на системата на училищното образование през учебната 2020 - 2021 година в условията на COVID-19“) и другите отговорни институции. Тези мерки следва бъдат актуализирани и допълвани при необходимост и в зависимост от епидемиологичната ситуация.**

Източници:

Министерство на здравеопазването, Министерство на образованието („Насоки за работа на системата на училищното образование през учебната 2020 - 2021 година в условията на COVID-19“), Национален център по заразни и паразитни болести, Европейската агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA) – „COVID-19: Завръщане на работното място. Адаптиране на работните места и защита на работещите”, СЗО - „Подготовка на работното място за COVID-19”, „Съображения за общественото здраве и социалните мерки на работното място в контекста на COVID-19” (Considerations for public health and social measures in the workplace in the context of COVID-19 - <https://apps.who.int/iris/rest/bitstreams/1277575/retrieve>; Европейски център за превенция и контрол на заболяванията; ECDC TECHNICAL REPORT - Guidelines for the use of non-pharmaceutical measures to delay and mitigate the impact of 2019-nCoV.